
Fra: Gerard Kort <Gerard.Kort@stor-elvdal.kommune.no>
Sendt: 5. februar 2016 13:35
Til: Byrhagen Karen Nystad
Kopi: Leif Harald Walle; Terje Hoffstad
Emne: Svar på høringsnotat - forslag til nytt inntektssystem for kommunene

Stor-Elvdal kommune

Vår ref: 2015/1184 - 0
Dato: 05.02.2016

Svar på høringsnotat - forslag til nytt inntektssystem for kommunene

Stor-Elvdal kommune ser i utgangspunkt positivt på høringsnotatet fra regjeringen som omhandler et nytt inntektssystem for kommunene.

Likevel påpekes det at ikke alle effekter lar seg beregne i detalj og uten å ha full oversikt over alle enkelte konsekvenser tas det forbehold om eventuelt endret synspunkt fra kommunen. Stor-Elvdal kommune finner det uheldig at effektene for småkommunetilskudd og selskapsskatt ikke er belyst grundigere i høringsnotatet. Dette resulterer i et noe mangelfullt høringssvar.

Bakgrunn

Regjeringen har sendt ut et høringsnotat til alle landets kommuner og har bedt om et høringssvar innen 1.3.2016.

Vurdering

Stor-Elvdal kommune har vurdert høringsnotatet fra regjeringen som omhandler et nytt inntektssystem for kommunene med virkning fra 1.1.2017.

Stor-Elvdal kommune slutter seg til vurderingene fra regjeringen at dagens inntektssystem skal vurderes på nytt og at nye kostnadsnøkler og et nytt strukturkriterium kan bidra til å fastslå hvilke kommuner er frivillige små og hvilke som er ufrivillige små.

Stor-Elvdal kommune mener at foreslåtte strukturkriterium bidrar til et mer nøyaktig skille blant kommuner som har gode muligheter for sammenslåing med andre kommuner for å oppnå stordriftsfordeler og skape såkalte robuste kommuner. Vi har lenge sett at avstandene til naboene våre er store og at det er vanskelig å oppnå store fordeler med en eventuell sammenslåing med andre kommuner. Kommunene rundt omkring har også store arealer og har mange av de samme utfordringene som Stor-Elvdal kommune har. Effektiviseringer ved eventuelt sammenslåing er dermed begrenset og vil ikke være hensiktsmessig.

Det er foreslått 3 forskjellige strukturkriterier mht. avstand til å nå 5000 innbyggere. Uansett hvilket kriterium blir brukt, vil Stor-Elvdal beholde full kompensasjon for sitt basiskriterium.

Det ble foreslått 25,4 km, 16,5 km eller 13,3 km. Det lar seg vanskelig redegjøre hvorfor det ene eller andre kriterium er bedre egnet for å fange opp at noen kommuner velger å bli frivillig små eller ikke. Det fastslås at det kriteriet med 25,4 km er det mest dramatiske

alternativ og antagelig vil møte størst motstand fra kommuner, men antagelig ikke fra de store bykommuner. Stor-Elvdal kommune mener at kriteriet med 25,4 km eller 16,5 km er de beste alternativer for å fastslå hvem som kan betegnes som frivillig småkommune. Forskjellen mellom 25,4 og 16,5 km gir likevel store utslag for noen Hedmarkskommuner som f.eks. Alvdal som med 25,4 km vil tape om lag 3,9 mill. og med 16,5 km tjener 0,63 mill. Stor-Elvdal vinner med 25,4 km om lag 1,4 mill. med 16,5 km 1,04 mill. og med 13,3 km 0,87 mill. (etter beregninger fra KS)

Videre blir vektingen mellom sektorene foreslått endret. Dette er et komplisert regnestykke som ikke er lett å få oversikt over. Det blir regnet fram til nye delkostnadsnøkler som igjen danner grunnlag for det endelige nivå av utgiftsutjevning i inntektssystemet. Stor-Elvdal kommune er også her en av vinnerne og ser dermed i utgangspunkt positivt på foreslåtte endringer. Likevel påpekes det at vridningen til et mer aldersstrukturstyrt inntektssystem ikke kan fange opp enkeltes kommuners spredte bosettingsmønster i samme grad som før. I delnøklerne legges det mer vekt på ufrivillige driftsulemper gjennom et basiskriterium og det fjernes 2 kriterier: Urbanitetskriteriet og Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre, ekskl. Skandinavia blir fjernet, Aleneboende 30-66 år er et nytt kriterium. Dette er et eksempel på økt betydning av alderskriterier. Stor-Elvdal kommune stiller seg spørsmål om denne økte betydningen av aldersstrukturen er basert på faktiske utgiftsbehov. Stor-Elvdal sin fordel i forhold til dagens system er beregnet på om lag 1,2 mill.

Totalt betyr det en økning for Stor-Elvdal kommune på mellom 2,5 mill. til 2,0 mill., avhengig av strukturkriteriet som velges.

Det som er vanskelig å vurdere er at småkommunetilskudd også legges om til et innbyggeravhengig tilskudd (gis et fast beløp pr i dag), som vil være avhengig av en distriktsindeks. Pr. i dag foreligger ingen detaljer om hva dette inneholder og de vil være først synlige ved framleggelse i mai når kommuneproposisjonen blir presentert. Dette ser Stor-Elvdal kommune på som uheldig, når det endres så mye på et system som er vesentlig for kommunens økonomi.

Innføringen av selskapsskatt som kommunal inntekt bes utsatt til det foreligger mer oversikt over konsekvenser. I praksis vil dette bety at skattesvake kommuner vil få en lavere andel av skatteutjevning, som igjen vil føre til større forskjeller mellom skattesvake og skatterike kommuner. Uten mer detaljer lar det seg ikke gjøre å komme med konkrete tilbakemeldinger og derfor er en nærmere utredning nødvendig.

Konklusjon

Stort sett slutter Stor-Elvdal kommune seg til høringsnotatet. Kommunen mener at avstandskravet på 25,4 eller 16,5 km virker som best egnet.

Nye kostnadsnøkler med en tyngre vekting av basiskriteriet og en omfordeling på andre kriterier vurderes som rettfærdig, fordi de favoriserer både ufrivillige småkommuner og store kommuner som jobber med effektivisering. Kommuner som ønsker å bli små på frivillig basis blir trukket og det ansees som i tråd med regjeringens målsettinger.

Likevel mener Stor-Elvdal kommune at endring på nåværende tidspunkt vil føre til ufrivillige sammenslåinger, ut fra rene økonomiske motiver. Departementet bør stille seg spørsmål om slike sammenslåinger har det beste grunnlaget for et godt samarbeidsresultat. Det beste hadde nok vært å gjennomføre endringer i inntektssystemet etter at kommunereformen er

gjennomført og resultatene har vist hvem som ønsker å slå seg sammen på frivillig basis. Ut fra høringsnotatet er det ikke mulig å beregne hvilke effekter eventuell sammenslåing vil ha for nye kommuner. Foreløpig foreligger beregninger fra KS pr kommune, men ved sammenslåing vil den nye kommune komme helt annerledes ut og andre kommuner kan likeså bli påvirket, sjøl om de ikke kan eller vil slå seg sammen med andre.

Stor-Elvdal kommune mener at distriktsindeksen og konsekvenser for småkommunetilskudd ikke er godt nok beskrevet. Det samme gjelder for selskapsskatten som ønskes innlemmet i inntektsutjevningen fra 1.1.2017. Kommunen ønsker å få full oversikt før kommunen kan uttale seg om alle effekter de omleggingene vil ha.

Avslutningsvis ønsker Stor-Elvdal kommune å poengtere at forslaget til et nytt inntektssystem favoriserer sentrale strøk og det vil følgelig gå utover kommuner i desentrale regioner, spesielt de med lave skatteinntekter. Likevel mener vi at det er viktig å kunne beholde vilje og mulighet til desentral bosetting. Ved å redusere de økonomiske ressurser til tjenesteyting i mindre kommuner med relativ kort reiseavstand er disse kommunene nødt til å redusere kraftig på budsjettene som resulterer i andre bosettingsmønstre.

Hilsen,

Leif Harald Walle
Rådmann

Gerard Kort,
Leder Stab og støtte

* Meldingen er kontrollert av vårt antivirus program.
* This message was checked by our antivirus program.
